

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ

พัฒนาการมีส่วนร่วมของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยขอนแก่นเพื่อการเรียนรู้ด้านความ
ปลอดภัย

โดย

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

สิงหาคม 2551

รายงานผลการดำเนินงาน

โครงการ “พัฒนาการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นเพื่อการเรียนรู้ด้านความปลอดภัยในการจราจร”

“ถนนสีขาวการจราจรต้นแบบ”

ฝ่ายสังคมและชุมชนสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

โครงการถนนสีขาวการจราจรต้นแบบ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อดุลย์ จันละคร
พันตำรวจตรียุทธนา งามชัด
อาจารย์เสถียร วงศ์คม
นายเฉลิมเกียรติ ศรีละกุล

คำนำ

ความหวังในการลดการเกิดอุบัติเหตุทางการจราจร ภายนมหาวิทยาลัยขอนแก่น นักศึกษา บุคลากร มีส่วนสำคัญที่ทุกคน ทุกฝ่ายต้องช่วยกัน ป้อง แก้ไข เนื่องจากเมื่อเกิดอุบัติเหตุขึ้น จะทำให้เกิดความสูญเสียทั้งต่อบุคคลและทรัพย์สิน มีการบาดเจ็บ และรุนแรงจนถึงเสียชีวิต ทั้งนี้จากสถิติพบว่ามีอุบัติเหตุทางการจราจรเพิ่มขึ้นทุกปี โดยเฉพาะช่วงเปิดภาคเรียนที่ มีนักศึกษาได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุเป็นจำนวนมาก จึงเป็นปัญหาเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการป้องกัน ไม่ให้เกิดขึ้นอีกหรือถ้ามีอุบัติเหตุก็ไม่มีความรุนแรงเหมือนที่เคยเกิดขึ้น

ฝ่ายสังคมและชุมชนสัมพันธ์โดยการดำเนินงานของคณะกรรมการรักษาความปลอดภัย มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้เสนอโครงการ ถนนสีขาวการจราจรต้นแบบ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงการ “พัฒนาการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นเพื่อการเรียนรู้ด้านความปลอดภัยในการจราจร”

โดยเชื่อว่าการรณรงค์กวาดล้างวินัยจราจรโดยการตั้งด่านตามถนนสีขาวระยะทางที่มีการจราจรหนาแน่น จะเป็นการปลูกฝัง ประชาสัมพันธ์ ป้องปรามไม่ให้กระทำผิดกฎจราจร จนสามารถป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในหมู่นักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่นในที่สุด

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อดุลย์ จันละคร

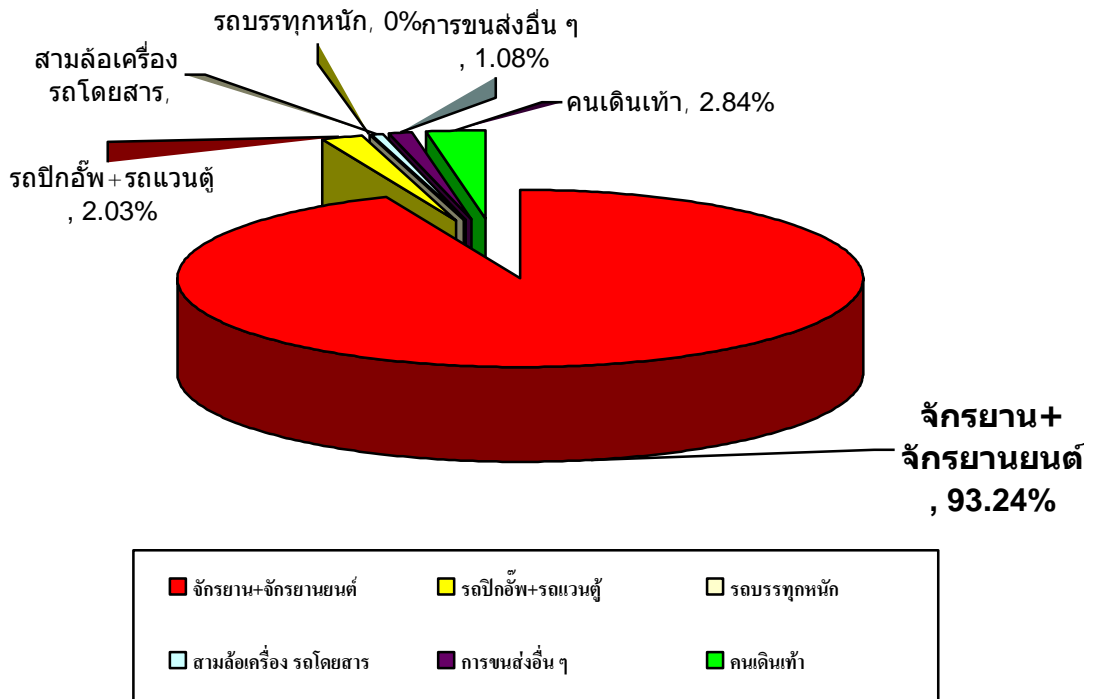
ประธานคณะทำงาน โครงการถนนสีขาวการจราจรต้นแบบ

“ถนนสีขาวการจราจรต้นแบบ”

หลักการและเหตุผล

ความรู้สึกที่ว่ามหาวิทยาลัยขอนแก่นเป็นบริเวณบ้านของเรา จึงเข้าใจไปเองว่าทำอะไรก็ตามใจฉัน จึงเป็นเหตุผลหนึ่งให้บุคลากรและนักศึกษาไม่ใส่ใจปฏิบัติตามกฎและวินัยจราจร ตลอดจนบุคคลภายนอกที่ร่วมมหาวิทยาลัยขอนแก่น นำเอาไปเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีสืบต่อกัน จนเป็นเหตุให้การจราจรภายในเขตระเบียบ วุ่นวายละเมิดสิทธิ์ผู้ร่วมใช้ถนน จนนำไปสู่การเกิดอุบัติเหตุอยู่บ่อยครั้ง การกำหนดเขตถนนสีขาวการจราจรต้นแบบ น่าจะเป็นนวัตกรรมหนึ่ง ที่สามารถนำมาใช้เพื่อสร้างวินัยการจราจรแก่ผู้ใช้รถใช้ถนน โดยพัฒนาพื้นผิวการจราจรให้ได้มาตรฐาน มีป้ายสัญญาณจราจร กำหนดจุดเริ่มต้น และจุดสิ้นสุด มีป้ายสัญญาณจราจรที่ชัดเจน ถูกต้องตามกฎหมายและวิศวกรรมจราจร กำหนดเขต ห้ามจอด ที่หยุดรถประจำทาง บังคับใช้กฎหมายการจราจรทางบกอย่างเต็มรูปแบบ ปรับจับผู้ไม่สวมหมวกนิรภัย ไม่มีใบอนุญาตขับขี่ ไม่คาดเข็มขัดนิรภัย จอดรถในเขตห้ามจอด ฝ่าฝืนสัญญาณไฟจราจร จากการศึกษาของ คณะทำงานแพทย์อุบัติเหตุ คณะแพทยศาสตร์ (2550) พบว่าอุบัติเหตุส่วนใหญ่ เกิดจากการขับขี่จักรยานยนต์(ดังแผนภาพ) แผนภูมิแสดงร้อยละของผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจรภายในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ปี 2550

จำแนกตามยานพาหนะของผู้บาดเจ็บ

จึงเกิดแนวคิดให้มีถนนสี่ขาขึ้น โดยกำหนดเอาถนนสาย 1 จากประตู 2 (ศาลเจ้าพ่อมอดินแดง)เป็นจุดเริ่มต้นทางแยกสามเหลี่ยมคณะมนุษยศาสตร์ ผ่านศูนย์อาหาร ถึง วงเวียนหน้าพักหอชายที่ 16 สนามกีฬากลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นจุดสิ้นสุด รวมระยะทาง 1 กิโลเมตร ซึ่งเป็น จุดเสี่ยง เนื่องจากมีข้อมูลการเกิดอุบัติเหตุรุนแรงและบ่อยครั้ง ทดลองดำเนินการ (Pilot Project) ก่อนขยายโครงการให้ครอบคลุมพื้นที่มหาวิทยาลัยขอนแก่น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นต้นแบบในการใช้รถใช้ถนน บังคับใช้กฎหมายจราจรอย่างเป็นรูปธรรม
2. เพื่อความปลอดภัยของผู้ขับขี่และผู้ใช้ถนน สร้างวินัยการจราจรแก่นักศึกษา บุคลากร และผู้ร่วมใช้ถนน
3. เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ชุมชนและผู้ร่วมสัญจรเข้ามาติดต่อราชการ
4. เพื่อศึกษาพฤติกรรมผู้ใช้รถใช้ถนน และไปกำหนดองค์ความรู้ไปพัฒนา ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของการจราจรภายในมหาวิทยาลัยขอนแก่นต่อไป

กลุ่มเป้าหมาย

นักศึกษา บุคลากร และผู้ร่วมใช้ถนนสัญจรไป – มา ในพื้นที่มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ระยะเวลา

กันยายน 2550 – กันยายน 2551

สถานที่ ถนนสาย 1 จากประตู 2 เป็นจุดเริ่มต้นทางแยกสามเหลี่ยมคณะมนุษยศาสตร์ ถึง วงเวียนหอพักชายที่ 16 เป็นจุดสิ้นสุด รวมระยะทาง 1 กิโลเมตร

ขอบข่ายการดำเนินงาน

1. ประชุมรวบรวมแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการดำเนินงานโดย นักศึกษา คณาจารย์ คณะกรรมการจัดการด้านการจราจร ตัวแทนเจ้าหน้าที่ตำรวจ จาก สภ. ย่อย มข.
2. นำเสนอโครงการจัดหมวดหมู่กิจกรรมส่วนงานร่วมกับกิจกรรมอื่นๆ
3. แต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะโครงการ
4. ประชุมวางแผนปฏิบัติงาน โดยแบ่งภาระงานออกให้ชัดเจน
5. กำหนดเขตถนนสีขาว (ฝ่ายยานพาหนะ)
6. ซ่อมแซม ทาสีเขตบังคับ ทำความสะอาดถนน จัดสวนปรับปรุงภูมิทัศน์ (งานรักษาความปลอดภัย กองอาคาร ร่วมกับนักศึกษาอาสาป้องกันอาชญากรรม และชมรมวิชาการ สัมครเล่น)
7. จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์หลากหลายรูปแบบ กำหนดเขตตัดเตือน ทำแผ่นพับอื่นๆ (โดย ฝ่ายประชาสัมพันธ์)
8. ตั้งจุดตรวจถาวร ด้านลอยชั่วคราว แนะนำ ปรับ ตัดคะแนน บังคับใช้กฎหมายจราจรเต็มรูปแบบในเขตถนนสีขาวการจราจรต้นแบบ(เจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ที่ได้รับมอบหมาย และฝ่ายวินัยนักศึกษา กองกิจการนักศึกษา)
9. ศึกษาพฤติกรรมผู้ใช้ถนน รวบรวมข้อมูลเชิงสถิติ สำรวจความคิดเห็น ความพึงพอใจผู้ใช้นถนน ทั้งแบบสำรวจผ่านเว็บไซต์ <http://security.kku.ac.th> และ ผู้รับฟังถนนร้องให้ (ฝ่าย อำนวยการและผู้รับผิดชอบโครงการ ผศ.อคุลย์ จันละคร และคณะ)
10. ประชุมสรุปการดำเนินงานประจำทุกสัปดาห์ (งานรักษาความปลอดภัย)
11. ประเมินสรุปผลการดำเนินการเพื่อเสนอฝ่ายบริหาร มหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อพิจารณา ขยายโครงการเพิ่มระยะทางถนนสีขาวให้มากขึ้น

ภาพการดำเนินงานโครงการถนนสีขาวการจราจรต้นแบบ

ประชาสัมพันธ์ ให้ทราบการดำเนินโครงการก่อนดำเนินโครงการ 3 สัปดาห์
ติดตั้งป้ายประชาสัมพันธ์บนเส้นทางถนนสีขาว

จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์หลากหลายรูปแบบ กำหนดเขตตัดเตือน ทำแผ่นพับอื่นๆ
(โดยฝ่ายประชาสัมพันธ์)

แจกใบปลิว แผ่นพับ

นักศึกษา บุคลากร รับรู้ข่าวสารการดำเนินโครงการ

ประชุมร่วมวางแผน

ประชุมร่วมวางแผนการปฏิบัติงานระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจ สภ. ย่อย กับ เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น เสนอปัญหา วิเคราะห์ผลกระทบ กำหนดแนวทางปฏิบัติเพิ่มเติม

- การปฏิบัติงานอยู่ในรูปแบบเดียวกัน กรณี บุคคลทั่วไป หรือ นักเรียน นักศึกษา บุคลากร
- การตั้งจุดตรวจ กำหนดตั้งแต่จากจุดเริ่มต้น ถึง จุดสิ้นสุด
- จำนวนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน หากไม่เพียงพอ ให้เพิ่มกำลังจัดทำงานนอกเวลาราชการ ตั้งแต่ วันจันทร์ที่ 23 มิถุนายน 2551 จุดตรวจพร้อมดำเนินการตามโครงการสอดรับกับข้อมูลคณะกรรมการแพทย์ อุบัติเหตุ โรงพยาบาลศรีนครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ เพราะช่วงเวลาดังกล่าวมีการเกิดอุบัติเหตุมากที่สุดในรอบปี

ตั้งจุดตรวจ แนะนำ ตักเตือน กวดขันวินัยจราจร

กำหนดเวลา สถานที่ตั้งจุดตรวจ ประจำวัน

09.00 – 10.30 น.	สามแยกหน้างานรักษาความปลอดภัย
11.30 – 13.00 น.	ถนนหน้าศูนย์อาหาร
14.00 – 15.30 น.	สามแยกหน้างานรักษาความปลอดภัย
17.00 – 19.00 น.	สามแยกหน้างานรักษาความปลอดภัย

ความร่วมมือ
ของนักศึกษา
บุคลากร

ตั้งด่านจุด
บันทึก
ประวัติ

ใส่ใจในความปลอดภัย เห็นความสำคัญ
ต่อการป้องกันอุบัติเหตุ

สวม
หมวก
นิรภัยมาก
ขึ้น

สรุปผลการดำเนินงาน

ผลจากการดำเนินการโครงการถนนสีขาวตลอดเวลา 1 เดือน ได้รวบรวมสถิติของนักศึกษาที่ฝ่าฝืนกฎจราจร พบว่านักศึกษาฝ่าฝืนกฎจราจรจากการจุดบันทึกประวัติ เฉลี่ยสัปดาห์ละ 102.16 คน เฉลี่ยคณะวิชาละ 61.30 คน จำนวนผู้บาดเจ็บจากการเกิดอุบัติเหตุกับจำนวนผู้ฝ่าฝืนกฎจราจรมีความสัมพันธ์กัน ดังจะเห็นจากแผนภูมิแสดงร้อยละของผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจรภายในมหาวิทยาลัย ขอนแก่น ปี 2550 จากรายงานของคณะกรรมการแพทย์อุบัติเหตุ โรงพยาบาลศรีนครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นจำแนกตามคณะนักศึกษผู้บาดเจ็บดังนี้

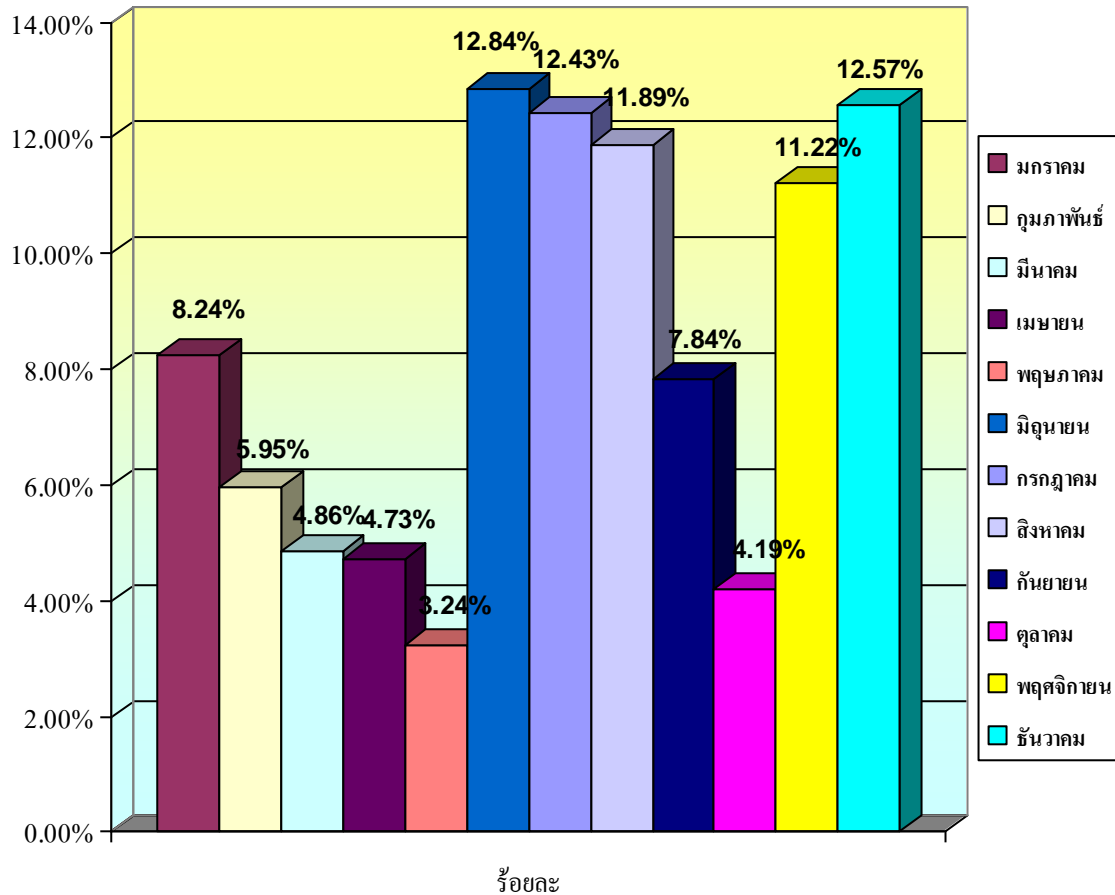
นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ วิทยาการจัดการ มีจำนวนผู้บาดเจ็บสูงและเมื่อเปรียบเทียบกับ ร้อยละของนักศึกษาที่ถูกบันทึกการฝ่าฝืนกฎจราจร จากการดำเนินโครงการถนนสีขาว การจราจรต้นแบบ

คณะวิชา	ผู้บาดเจ็บ (ร้อยละ)	ผู้ฝ่าฝืน (ร้อยละ)
วิศวกรรมศาสตร์	14.16	12.15
วิทยาศาสตร์	10.34	15.16
มนุษยศาสตร์	10.79	14.92
วิทยาการจัดการ	12.13	13.53
เทคโนโลยี	3.15	2.62
นิติศาสตร์	2.70	2.36
พยาบาลศาสตร์	2.70	2.93
แพทยศาสตร์	9.44	4.73
เภสัชศาสตร์	4.49	2.85
ศิลปกรรมศาสตร์	2.92	1.63
ศึกษาศาสตร์	5.84	7.83
สถาปัตยกรรมศาสตร์	4.27	5.13
สัตวแพทยศาสตร์	2.92	3.01
สาธารณสุขศาสตร์	1.57	1.79
หนองคาย	00	0.24
บัณฑิตวิทยาลัย	00	0.08
โรงเรียนสาธิต	1.35	00
อื่นๆ	0.45	00

แผนภูมิแสดงจำนวน

ผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจรภายในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ปี 2550 จำแนกตามเดือนที่เกิดอุบัติเหตุ

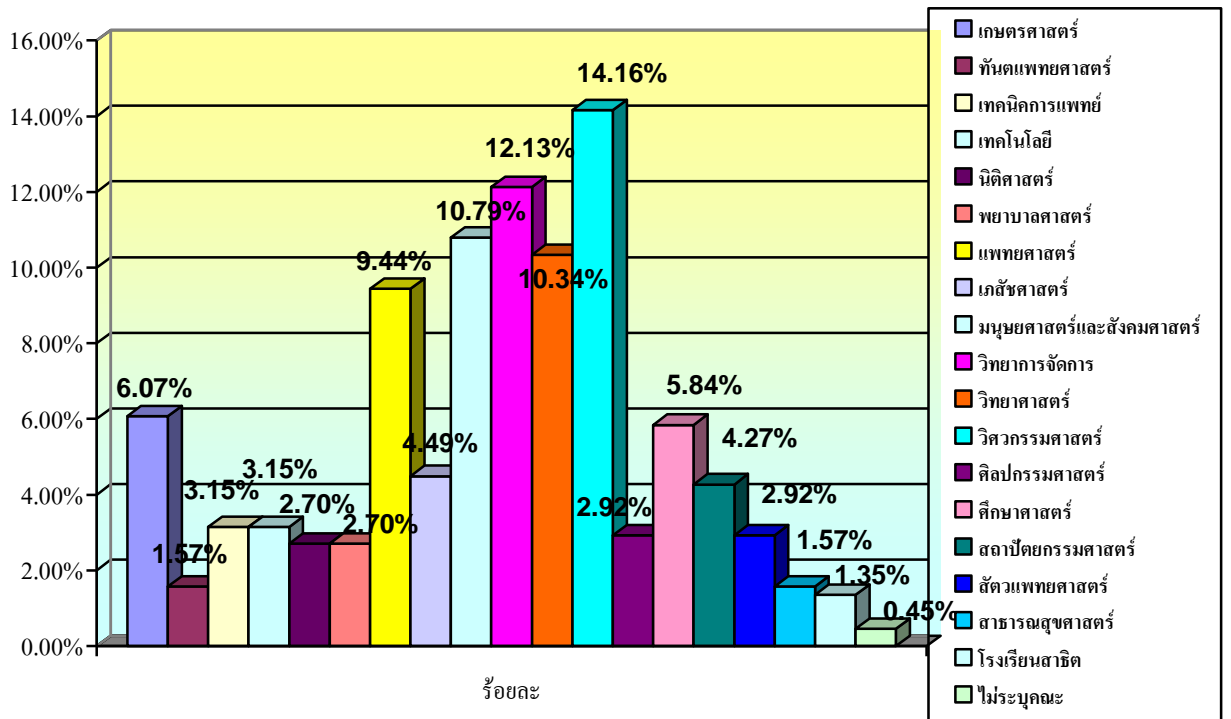
จำนวน (ราย)

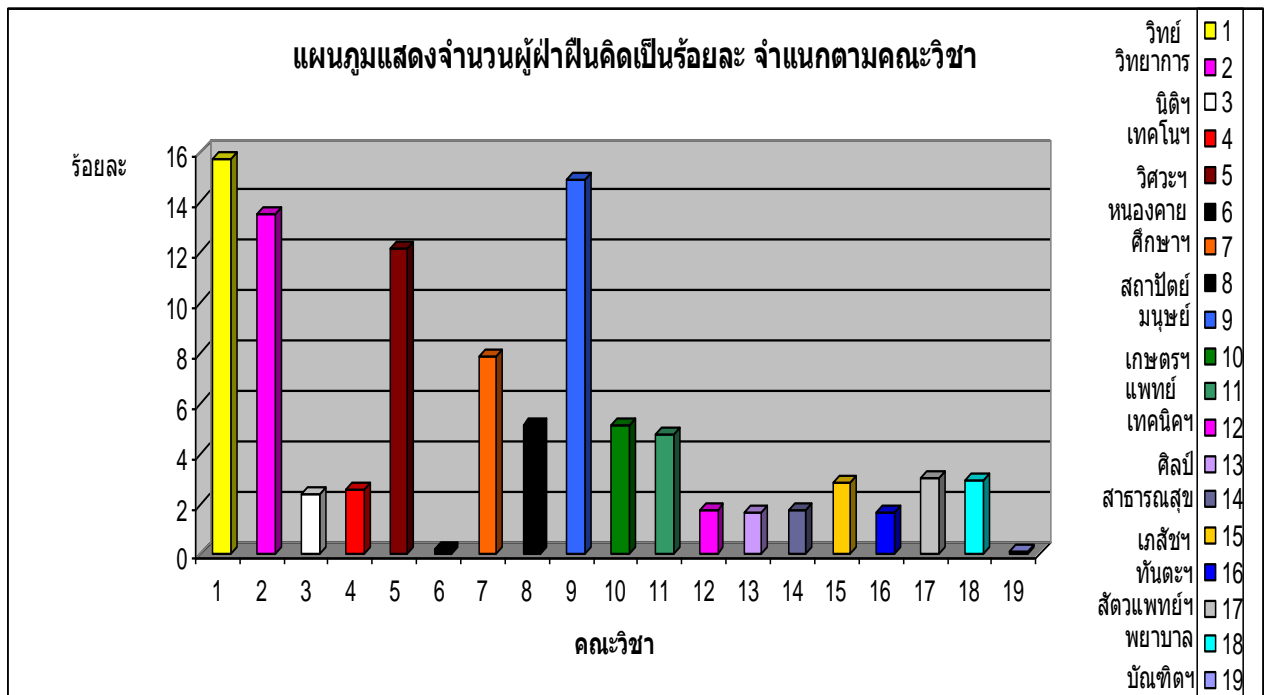
จากแผนภูมิ แสดงให้เห็นว่าในช่วงเดือนมิถุนายน กรกฎาคม เป็นเวลาที่เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ เนื่องนักศึกษาใหม่ที่
ใช้ไม่คุ้นเคยกับสภาพการจราจรภายในมหาวิทยาลัยขอนแก่น จึงกำหนดเอาช่วงเวลาดังกล่าวดำเนินการกวดขันวินัย
จราจร ในเดือนธันวาคมเป็นเทศกาลรับพระราชทานปริญญาบัตร หลังจากช่วงเวลาที่กำลังมาแล้วจะเห็นว่าจำนวนการ
เกิดอุบัติเหตุ ลดลงตามลำดับ

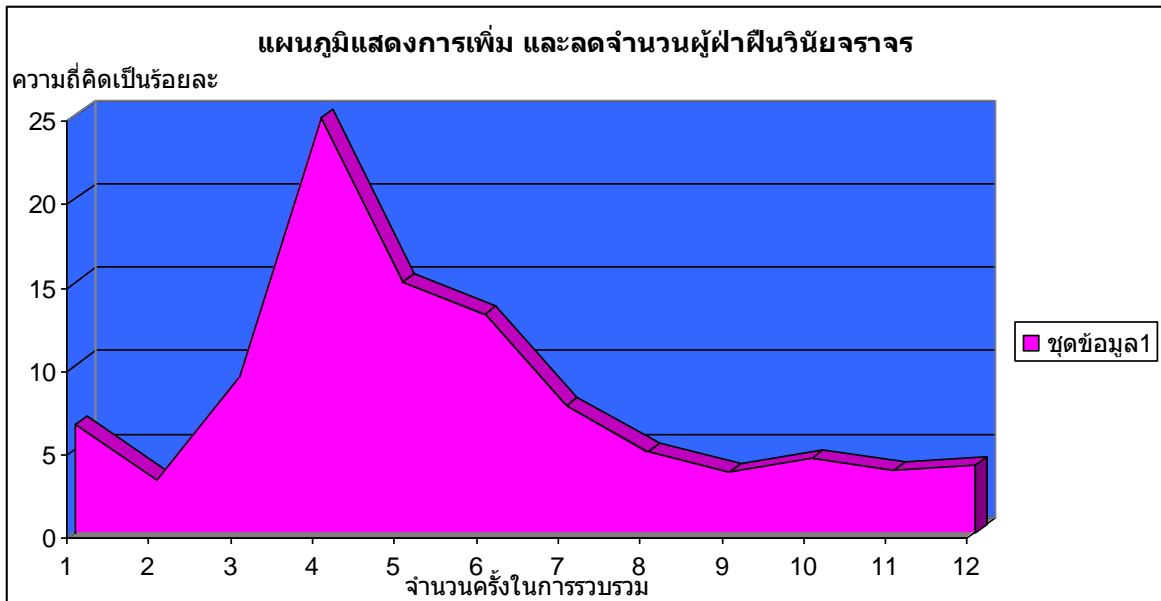
แผนภูมิแสดงร้อยละของผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจรภายในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ปี 2550

จำแนกตามคณะนักศึกษาผู้บาดเจ็บ

แผนภูมิแสดงจำนวนผู้ฝ่าฝืนคิดเป็นร้อยละ จำแนกตามคณะวิชา

ผู้ใช้ถนนที่สัญจรผ่านถนนสีขาว ปฏิบัติตามกฎหมายจราจรมากขึ้นเมื่อดูจากแผนภูมิ ยอดกราฟที่สูงขึ้นของนักศึกษาที่ถูกจดบันทึกประวัติ จากการดำเนินการเต็มรูปแบบและลดลงตามลำดับ แสดงให้เห็นว่านักศึกษาให้ความสำคัญในการสวมหมวกนิรภัย มีวินัยจราจรมากยิ่งขึ้น

ประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินโครงการ

1. นักศึกษาบุคลากร มหาวิทยาลัยขอนแก่น ให้ความสำคัญในการสวมหมวกนิรภัย มีวินัยจราจรมากยิ่งขึ้น
2. สามารถกำหนดเวลา สถานที่ ในการตั้งจุดตรวจวินัยจราจรได้อย่างเหมาะสม โดยไม่กระทบต่อระบบการจราจร และการเดินทางภายในมหาวิทยาลัยขอนแก่น
3. เป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่จราจร งานรักษาความปลอดภัย อ้างอิงเป็นเหตุผลในการตรวจจับผู้ฝ่าฝืน สร้างความเข้าใจกับผู้ใช้รถใช้ถนน
4. สามารถบังคับใช้ประกาศมหาวิทยาลัยว่าด้วยวินัยนักศึกษาเกี่ยวกับการใช้กฎจราจรเพื่อลดอุบัติเหตุ

ปัญหา และข้อเสนอแนะ

1. นักศึกษา บุคลากรมักจะอ้างว่าไม่ทราบถึงการดำเนิน โครงการ แม้จะมีการประชาสัมพันธ์ หลากหลายรูปแบบ
2. จำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรไม่เพียงพอ เนื่องจากในห้วงของการดำเนินโครงการ กองบังคับการตำรวจจราจรจังหวัดขอนแก่นมีการปรับเปลี่ยนกำลังพล จึงมีเฉพาะเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยมหาวิทยาลัยขอนแก่นซึ่งทำให้เกิดปัญหาถูกลดความน่าเชื่อถือในการปฏิบัติ

ภาคผนวก

เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ส่วนงานจราจร

นายสุพิณ เหล่าวงษา

นายสมปอง บุญตา

นายวีระ เขียวอ่อน

นายวิสัย เหล่าชัย

นายมังกร เจริญไชย   เจ้าหน้าที่

ส.ต.อ. ภูมินทร์ ชิตทอง   เจ้าหน้าที่

ส.ต.อ. อรรถณพ ไวยแสง   เจ้าหน้าที่

ร.ป.ภ. ยูธนา นามบุญเรือง   เจ้าหน้าที่

นาย อ่อนสัง สิงเหิน   เจ้าหน้าที่

นาย ขจรศักดิ์ นารีไผ่   เจ้าหน้าที่

ด.ต. กุขงค์ ชินทะไสย   เจ้าหน้าที่

นายปิยะรุช บุญนาค   เจ้าหน้าที่

นายวิสัย เหล่าชัย   เจ้าหน้าที่

นายสาคร อัคราธจันทร์   เจ้าหน้าที่

นายสวัสดิ์ นามวัน   เจ้าหน้าที่

นายศิริพงษ์ นามสิงห์ขัน   เจ้าหน้าที่

นายบุญภิน โพธิ์ศรีอุ้น   เจ้าหน้าที่

นายสาคร กุดัน   เจ้าหน้าที่

นายวีระ เขียวอ่อน   เจ้าหน้าที่

ด.ต. สมพงษ์ วรรณชัย   เจ้าหน้าที่

ส.ต.อ. นิกร ชมชัด   เจ้าหน้าที่

พ.ต.ต. ยูธนา งามชัด   เจ้าหน้าที่

นายสุพิณ ภูมิประเสริฐ   เจ้าหน้าที่

หัวหน้าหน่วยจราจร

รองหัวหน้าหน่วยจราจร

รองหัวหน้าหน่วยจราจร

เจ้าหน้าที่